Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 5.5.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

VNS 2/2021 vp

SAK:n lausunto Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021 – 2032

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kiittää mahdollisuudesta lausua selonteosta.

Liikennejärjestelmän kehityksen suunnitelmallisuuden paraneminen on tärkeää, mutta määrärahojen taso huolettaa

Selonteko on kattava kuvaus liikennejärjestelmän nykytilasta ja kehittämistarpeista. Suomen liikennejärjestelmäsuunnittelua on aiemmin moitittu siitä, että siinä ei oteta riittävästi huomioon järjestelmän kehittämistarpeita pidemmällä aikavälillä. Mielestämme uusi suunnitelma korjaa tätä puutetta. Myös rahoitussuhde eri kuljetusmuotojen (rautatiet, maantiet ja vesiväylät) välillä on mielestämme jaettu oikeasuuntaisesti.

Maanteiden kehittämisrahoitusta kohdistetaan elinkeinoelämän toimintaedellytysten, työmatkaliikenteen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen. SAK:n näkökulmasta nämä ovat hyviä kriteereitä kohteiden valitsemiseen. Tämä kohdentaminen ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että alempitasoiseen tieverkkoon ei enää ole varaa tehdä korjauksia ja parannuksia.

Raideverkoston parantamiseen ja korjauksiin tehdään merkittäviä satsauksia. Maanteiden kehittäminen sen sijaan painottuu pääväylille. Haasteet maantieverkon tulevaisuudesta liittyvät maanteiden korjausvelkaan, joka on kasvanut laajalla maantieverkolla sekä mm. tieverkolla oleviin puutteisiin raskaan kaluston näkökulmasta.

SAK:n suurin huoli on kuitenkin kehittämisinvestointeihin varatun rahoituksen riittävyys. Toisin kuin perusväylänpidossa, kehittämisinvestoinneissa ei huomioida 2,5 % vuosittaista kustannustason nousua. Lisäksi kehittämisinvestointien painotus raiteisiin sekä verrattain alhainen taso johtavat siihen ettei se riitä kuin ehkä yhden suuremman maantiehankkeen toteuttamiseen vuosittain eikä siten vastaa liikennejärjestelmän kehittämistarpeita.

Parlamentaarinen sitoutuminen järjestelmän kehittämiseen on keskeistä

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa suurimmat määrärahanostot ajoittuvat 2020-luvun puolivälille ja sen jälkeen jättäen vastuun riittävien varojen löytämisestä seuraavien hallitusten vastuulle. Huoli pitkäaikaisesta sitoutumisesta on aito, sillä hallitus päätti kevään kehysriihessä leikata

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 5.5.2021

LVM:ltä 110 M€ vuodelta 2023. Olisi ensiarvoisen tärkeää varmistaa, ettei leikkaukset kohdistu liikenneverkon kehittämiseen ja ylläpitoon.

SAK pitää uutta liikennejärjestelmäsuunnitelma parannuksena nykytilaan, mutta alleviivaa, että suunnitelmien uskottavuuden määrittelee lopulta niiden toteutus, jotka ovat riippuvaisia riittävästä rahoitustasosta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lauri Muranen
elinkeinoasioiden päällikkö

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 5.5.2021